

andere soorten geregeld te zien!) en zoveel aanraking met het „intieme leven der vogels”, dat de eentonigheid gauw wegvalt. Dat is ten minste mijn ervaring; ik denk, dat het anderen ook zo gaat. — Wie bereid is, mee te doen met onze waarnemingen, wordt verzocht, zich vóór 1 Maart in verbinding te stellen met „Vogeltrekstation Texel” (tijdelijk adres: p.a. L. Tinbergen, Bentinckstraat 146, Den Haag), zodat een nadere afspraak over de keuze van gebied en de manier van werken gemaakt kan worden.

L. TINBERGEN.

❧ ❧ ❧

DE VISCHOTTER IN DEN WINTER VAN 1940/1941.

II.

Het otterspoor.

De mededeelingen over het otterspoor (jrg. 45, p. 21) behoeven eenige rectificatie, sedert ik op het Naardermeer op 7 Januari '41 buitengewoon duidelijke prent van 3 otters in een dun laagje sneeuw te zien kreeg. Daarbij bleek in de eerste plaats, dat de prent van een volwassen otter, wat de afmetingen betreft, veel meer overeen-

Fig. 1. Het spoor van 3 otters op de ringsloot van het Naardermeer, 7 Januari 1941. Deze dieren hadden het meer verlaten in de richting van de Vecht, op zoek naar open water.

komt met de voetafdrukken van een vrij grooten dan van een kleinen hond; de maten van den grootsten afdruk bedroegen 7×9 cm, terwijl het geheele complex van 4 pootafdrukken 35 cm lang was. Karakteristiek is de ronde vorm van de prent; de

Fig. 2. Het spoor van 2 otters (links) en 1 bunzing (rechts, heen en terug) op een sloot in het Naardermeer, 7 Januari 1941.

streepspoor in de sneeuw getrokken; misschien had soms ook de staart even gesleept. 'n Enkele maal was de een of de ander even uitgegleden en ook vertoonden de sporen duidelijke individueele verschillen. Een galopspoor van een vluchtend dier, dat BRANDT-EISERHARDT in fig. 90b afbeeldt, was er niet bij, al komt het linker spoor op fig. 1 er van ter zijde gezien schijnbaar mee overeen.

afdruk van alle vijf de teenen is niet steeds even duidelijk, maar dat er 5 teenen waren tegen 4 bij een hond was toch goed te zien, vooral toen de prent van DE BRUIJN's kooihondje naast het otterspoor stond afgedrukt. Het otterspoor zelf, dat ik ca. 2 km kon volgen, week iets af van het schema in BRANDT-EISERHARDT (1939, p. 135, fig. 90a) en kwam meer overeen met het hierbij weergegeven schetsje (fig. 3), dat ten overvloede door de foto's en twee betere afbeeldingen van den vóór- en achterpoot wordt ondersteund (figs. 4 en 5). Deze otters hadden het geheele traject zoo te zien in korten galop afgelegd en daarbij meestal met hun pooten een licht

De Europeesche Vischotter is reeds eenige jaren in onze voornaamste diergaarden niet meer vertegenwoordigd, maar aan een exemplaar van de kleine Javaansche *Lutra cinerea* Illiger heb ik de wijze van voortbewegen, speciaal den bovengenoemden korten galop, toch eenigermate kunnen bestudeeren.

Kampioen-ottervanger.

De vorige maal maakte ik melding van een tweetal zgn. „otterjagers” uit de omgeving van Haren (Gron.) en Eelde (Dr.), die ieder een 100-tal otters gedood hadden (jrg. 45, p. 117). Sindsdien is gebleken, dat de 75-jarige JOH. DE BEER uit Noorden, aan de Nieuwkoopse plassen, deze records ver achter zich laat. Want deze expert op het gebied van de ottervangst, die ook buiten zijn woonplaats o.a. te Medemblik en Meerkerk, werd uitgenoodigd de otters te komen vangen, heeft in zijn lange leven 164 otters gedood, allemaal met de otterspeer. Een foto van HANNES DE BEER met zijn otterspeer vindt men in De Telegraaf van 16/7 '41 (Avondblad).

Klachten van de visschers.

Als reactie op de pleidooien voor een betere bescherming van den Vischotter, die in de dagbladen verschenen zijn, hebben de visschers E. VLUG en H. JANSSENS hun bezwaren daartegen nog eens kenbaar gemaakt in Onze Zoetwatervisscherij (jrg. 37, pp. 15 en 19). Daarbij wezen zij er op, dat een otter soms in één nacht verscheidene fuiken aan flarden kan trekken en dat het veeleer deze directe schade is, die zijn bestrijding noodzakelijk maakt dan de indirecte door het verorberen van visch. Ook het graven van hopen in dijken en waterkeeringen, waardoor ernstige lekkage kan optreden, wordt op de debetzijde van den otter geboekt; de penningmeester van het Waterschap Geestmerambacht betaalt uit dien hoofde zelfs een premie van f 2.50 voor elken otter, die binnen het waterschap gevangen wordt. De klachten over het vernielen van fuiken zijn ongetwijfeld ernstig, maar toch

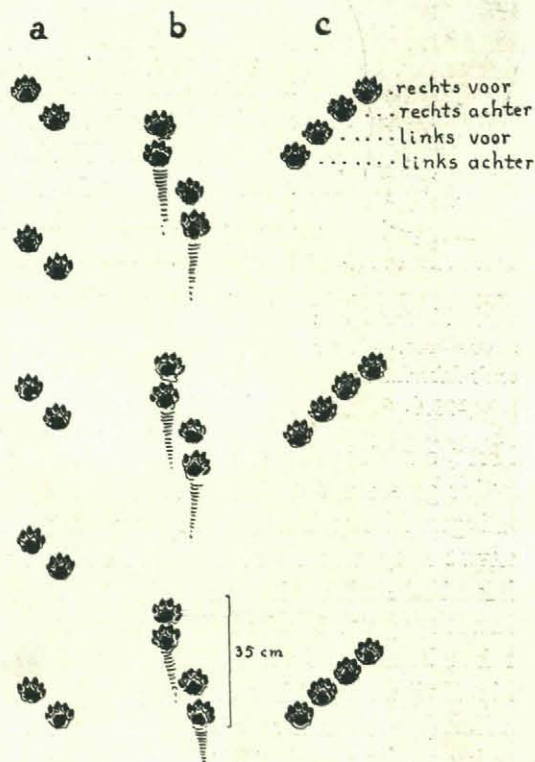

Fig. 3. Verschillende ottersporen. a. in draf volgens Brandt-Eiserhardt; b. korte galop, het op 7 Jan. '41 op het Naardermeer waargenomen spoor, dat afgedrukt was in een dun laagje sneeuw cf. figs. 1 en 2; c. in snelle vlucht volgens Brandt-Eiserhardt.

heb ik op grond van ingewonnen inlichtingen den indruk, dat deze vernieling veeleer incidenteel en niet algemeen voorkomt; in den laatsten tijd is het voornamelijk uit Zeeuwsch-Vlaanderen bekend. En wat het beschadigen van de dijken van het Waterschap Geestmerambacht aangaat, zooals de heer VLUG zelf reeds veronderstelt, behoort het uitbetalen van die premie reeds eenige jaren tot het verleden, aangezien de otters er niet meer zijn.

Fig. 4. Voetzool van den voorpoot. (Naar Brandt-Eiserhardt, 1939).

Wettelijke bescherming.

Wat de bescherming door de Wet betreft, ondanks alle verzoeken aan de betrokken instanties is een 3e winter voorbijgegaan, zonder dat er beschikkingen in het belang van een betere rechtspositie van den Vischotter bekend gemaakt zijn en de 4e winter staat thans voor de deur. Maar tot op heden, 25 November '41, is de otter nog „gewoon” schadelijk gedierte gebleven en iedere grondgebruiker is volgens art. 54 van de Jachtwet 1923 gerechtigd op den door hem gebruikten grond otters op te sporen, te bemachtigen of te doden enz. Ik schrijf met opzet „gewoon” schadelijk gedierte, omdat er sinds het uitvaardigen van het zgn. strikkenbesluit op 8 Aug. 1941 ook schadelijk gedierte bestaat, t.w. het Wilde Zwijn, dat in een uitzonderlijke positie verkeert, o.a. doordien er niet met hagel op geschoten mag worden! De mogelijkheid is er dus geweest, dat althans voor sommige soorten van schadelijk gedierte, speciale bepalingen in het leven geroepen werden. Verandering van de Jachtwet 1923 was daarvoor niet noodig, immers art. 3 van het Strikkenbesluit bepaalt eenvoudig, dat de voorschriften van de Jachtwet 1923 van kracht blijven, voor zoover zij niet in strijd zijn met het bepaalde in het Strikkenbesluit. Dat men wel aan het Wilde Zwijn en zelfs aan een geïmporteerde diersoort als de Mouflon (die alleen in enkele wildparken voorkomt!) zijn aandacht schonk en niet aan den Vischotter, demonstreert voldoende hoe weinig belangstelling er in jagerskringen (de goede niet te na gesproken) voor dieren als otters, dassen en marters bestaat. Ik ben dan ook versterkt in mijn opvatting, dat deze diersoorten uiteindelijk in de Natuurbeschermingswet thuishooren. Want indien men hen al tot pelswild mocht verklaren, dan bezit men toch ten aanzien van een juiste opening en sluiting van de jacht op deze dieren niet de minste garantie.

Inmiddels heeft men kunnen waarnemen, dat de politie in 1941 is gaan roeien met de riemen, die haar ten dienste stonden en dat zij beter de hand gehouden heeft aan artt. 54 e.v. van de Jachtwet 1923, met het gevolg, dat verschillende personen voor den kantonrechter hebben moeten verschijnen om zich ter zake

Fig. 5. Voetzool van den achterpoot. (Naar Brandt-Eiserhardt, 1939).

van het dooden van een otter te verantwoorden. In de gevallen, die mij ter oore kwamen en die betrekking hadden op de in Tabel V onder de nrs. 1, 15, 17, 18 en 22 t/m 26 vermelde dieren, werden de daders met een lichte geldboete gestraft. Zoo veroordeelde de kantonrechter te Steenwijk in 2 gevallen tot resp. f 5 en f 10 boete (Meppeler Crt. 4/4 '41), die te Hilversum legde in 4 gevallen f 15 boete op (Telegraaf 8/3 '41); in Den Bosch werden de daders tot f 15 en f 20 veroordeeld en LOU KUIPER kwam er te Alkmaar met f 1 af (Onze Zoetwatervisscherij 37, nr. 15, p. 59).

Deze gang van zaken zal stellig het dooden van otters niet doen afnemen. Vergeleken bij het vangen van een Konijn in een strik, waarvoor men op grond van de Strikkenverordening met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste drieduizend gulden gestraft kan worden, blijft het dooden van een Vischotter slechts een geringe overtreding.

Verder zal het voortaan moeilijker zijn er achter te komen hoeveel otters er gedood worden, want tot dusverre hadden alleen de „otterjagers”, die tevens steuntrekker waren het zwijgen geleerd, omdat anders het bedrag, dat zij voor den otter ontvingen bij de steunverleening in mindering werd gebracht.

L i t e r a t u u r.

Tenslotte laat ik hieronder nog eenige aanvullende literatuuropgaven volgen, waarbij valt op te merken, dat „Tarka the Otter” een suggestief geschreven dierenroman is over het leven van de otters in het stroomgebied van de Taw en de Torridge in Devon, terwijl „Inge” (welk boek ik helaas niet uit eigen aanschouwing ken, omdat het spoedig na het verschijnen uitverkocht was) een nauwkeurige beschrijving moet bevatten van het gedrag van een otter in gevangenschap.

BLÉCOURT, A. S. DE, en VAN ANDEL, J., 1923: De Jachtwet 1923.

BRANDT-EISERHARDT, 1939: Fährten- und Spurenkunde, 6. Aufl., pp. 131—137.

BRINK, F. H. VAN DEN, 1929: De verbreiding der in Nederland in het wild voorkomende zoogdiersoorten. De Ned. Jager 35, nr. 24, p. 294.

Jaarboek Natuurmonumenten 1909, p. 61.

SANDEN, W. VON, 1939: Inge.

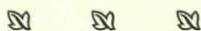
Het zgn. Strikkenbesluit van 8 Aug. 1941. De Ned. Jager 47, nr. 7, pp. 81—82.

VOORST TOT VOORST, F. A. VAN, z.j.: Handboek voor den jager, pp. 175—178.

WILLIAMSON, HENRY, 1937: Tarka the Otter (Penguin books).

Bilthoven, November '41.

G. A. BROUWER.

HET BRUUK BIJ GROESBEEK.

Tegenwoordig wordt er in tijdschriften vaak pas de aandacht op een waardevol natuurterrein gevestigd, wanneer dit bedreigd wordt met ontginning, verkaveling of iets dergelijks.

Gelukkig kan ik nu eens een landschap beschrijven, dat naar alle waarschijnlijkheid